

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

РОБОЧА ПРОГРАМА,
методичні вказівки та індивідуальні завдання
до вивчення дисципліни
“МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА”

Дніпропетровськ НМетАУ 2013

Зміст

1. Робоча програма з дисципліни «Міжнародна економіка»
2. Методичні вказівки до виконання індивідуальних робіт з дисципліни «Міжнародна економіка»
3. Тематика індивідуальних завдань з дисципліни «Міжнародна економіка»
4. Питання для підсумкового контролю з дисципліни «Міжнародна економіка»
5. Плани семінарських занять з дисципліни «Міжнародна економіка»
6. Тестові завдання з дисципліни «Міжнародна економіка»

1. Робоча програма

З дисципліни	Міжнародна економіка	
Галузь знань	0305	Економіка та підприємництво
Напрями	6.030504	Економіка підприємства
	6.030508	Фінанси і кредит
	6.030509	Облік і аудит
	6.030502	Економічна кібернетика

Розклад навчальних годин

	Всього	В т.ч. по семестрах					
		7	8				
Усього годин за навчальним планом	180	108	72				
у тому числі: Аудиторні заняття	80	48	32				
з них							
- лекції	48	32	16				
- лабораторні заняття							
- практичні заняття							
- семінари	32	16	16				
Самостійна робота	100	60	40				
у тому числі:	55	33	22				
- підготовка до аудиторних занять							
- виконання курсових проектів (робіт)							
- виконання індивідуальних завдань							
- підготовка до контрольних заходів	45	27	18				
- опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях							
Підсумковий контроль			ДЗ				
	3						

Заочна форма навчання Розклад навчальних годин

	Всього	В т.ч. по семестрах					
Усього годин за навчальним планом	144	144					
у тому числі: Аудиторні заняття	20	20					
з них	12	12					
-лекції							
-лабораторні заняття							
-практичні заняття							
-семінари	8	8					
Самостійна робота, у тому числі:	124	124					

-підготовка до аудиторних занять							
-підготовка до контрольних заходів							
-виконання курсових проектів (робіт)							
-виконання індивідуальних завдань	9	9					
-опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	115	115					
Підсумковий контроль							

Загальні положення

Мета дисципліни: формування теоретичних знань, умінь та практичних навичок у галузі міжнародної економіки, форм, методів та механізмів реалізації міжнародних економічних відносин.

Завдання дисципліни: вивчення сутності міжнародної економічної системи та закономірностей її розвитку, методів аналізу політико-правового, економічного, соціально-культурного середовища та інфраструктури міжнародної економічної діяльності; набуття знань про регулювання міжнародних економічних відносин, міжнародну валютну систему, методологію міжнародних розрахунків, процеси міжнародної економічної інтеграції; набуття вмінь використовувати одержані знання у практичній зовнішньоекономічній діяльності України.

Предмет дисципліни: система міжнародних економічних відносин, що складаються між національними економіками країн світу в умовах глобалізації.

Структура дисципліни

Модуль	Тема лекції (заняття)	Обсяг, год.	Шифр змістового модуля	Вид підсумкового контролю
	Модуль 1. Міжнародна економіка: зміст і основи руху			
1	Лекції			Контрольна робота (тестування)
	Тема 1. Міжнародна економічна система.	2		
	Тема 2. Міжнародна економічна діяльність.	4		
	Тема 3. Світовий ринок товарів і послуг.	4		
	Семинарські заняття			

	Тема 1. Міжнародна економічна система.	2		
	Тема 2. Міжнародна економічна діяльність.	2		
	Тема 3. Світовий ринок товарів і послуг.	2		
	Самостійна робота	20		
	Підготовка та складання підсумкового контролю	9		
	Підготовка до аудиторних занять	11		
	Усього	36		
2	Модуль 2. Світові фінансові ринки			
	Лекції			
	Тема 4. Світовий фінансовий ринок.	2		
	Тема 5. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво.	4		
	Тема 6. Міжнародний кредит.	4		
	Семінарські заняття			
	Тема 4. Світовий фінансовий ринок.	2		
	Тема 5. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво.	2		
	Тема 6. Міжнародний кредит.	2		
	Самостійна робота	20		
	Підготовка до аудиторних занять	11		
	Підготовка та складання підсумкового контролю	9		
	Усього	36		Контрольна робота (тестування)

3	Модуль 3. Міжнародна трудова міграція і світовий ринок праці			
	Лекції			
	Тема 7. Світовий ринок праці.	4		
	Тема 8. Міжнародна трудова міграція.	6		
	Семінарські заняття			
	Тема 7. Світовий ринок праці.	2		
	Тема 8. Міжнародна трудова міграція.	4		
	Самостійна робота	20		
	Підготовка до аудиторних занять	11		
	Підготовка та складання підсумкового контролю	9		
	Усього	36		Контрольна робота (тестування)
4	Модуль 4. Світова валютна система і міжнародні розрахунки			
	Лекції			
	Тема 9. Світова валютна система.	4		
	Тема 10. Міжнародні розрахунки.	2		
	Тема 11. Платіжний баланс та макроекономічна рівновага.	4		
	Семінарські заняття			Контрольна робота (тестування)

Тема 9. Світова валютна система.	2		
Тема 10. Міжнародні розрахунки.	2		
Тема 11. Платіжний баланс та макроекономічна рівновага.	2		
Самостійна робота	20		
Підготовка та складання підсумкового контролю	9		
Підготовка до аудиторних занять	11		
Усього	36		

5	Модуль 5. Міжнародна економічна інтеграція та глобалізація			
	Лекції			
	Тема 12. Міжнародна регіональна інтеграція.	4		
	Тема 13. Глобалізація економічного розвитку.	2		
	Тема 14. Інтеграція України у світову економіку.	2		
	Семинарські заняття			
	Тема 12. Міжнародна регіональна інтеграція.	2		
	Тема 13. Глобалізація економічного розвитку.	2		
	Тема 14. Інтеграція України у світову економіку.	4		
	Самостійна робота	20		
	Підготовка та складання підсумкового контролю	9		
	Підготовка до аудиторних занять	11		
	Усього	36		
	Усього	180		Контрольна робота (тестування)

Зміст дисципліни Лекційний курс

№№ тем	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
1.	Міжнародна економічна система. Середовище міжнародних економічних відносин, його структуризація й особливості. Зміст і основи руху світової економіки. Політико-правове середовище. Моделі політичного устрою та їх сутність. Правове регулювання міжнародних економічних відносин на національному, міжнародному і наднаціональному рівнях. Економічне середовище. Національні економіки та їх систематизація. Соціально-культурне середовище.	2
2.	Міжнародна економічна діяльність. Закон інтернаціоналізації продуктивних сил: зміст і механізм дії. Міжнародний розподіл праці: сутність, фактори та форми. Особливості розвитку міжнародного виробничого кооперування.	4
3.	Світовий ринок товарів і послуг. Світовий ринок, його структура та ключові характеристики. Зовнішня, міжнародна та світова торгівля. Сучасні теорії міжнародної торгівлі. Міжнародна торгівля і розподіл доходів. Міжнародна торгівля та економічне зростання. Показники і види міжнародної торгівлі. Торгівля товарами і послугами. Традиційна торгівля, торгівля у межах кооперації, зустрічна торгівля. Торгівля безпосередня та через посередників. Біржова торгівля, міжнародні аукціони й тендери. Ціноутворення у міжнародній торгівлі. Інструменти торгової політики. Тарифне та нетарифне регулювання міжнародної торгівлі. ГАТТ/СОТ. Україна на світовому ринку товарів та послуг.	4
4.	Світовий фінансовий ринок. Сутність і форми міжнародного руху капіталу. Світовий фінансовий ринок, його структура і тенденції розвитку. Проблема зовнішньої заборгованості, шляхи і механізм її вирішення.	2
5.	Прямі інвестиції та міжнародне виробництво. Прямі і портфельні інвестиції. Теорії прямих іноземних інвестицій. Міжнародна технічна допомога. Україна у процесах міжнародного руху капіталу.	4
6.	Міжнародний кредит. Сутність і види міжнародного кредиту. Наслідки міжнародного кредиту.	4
7.	Світовий ринок праці. Особливості формування й розвитку світового ринку праці. Україна у світових міграційних процесах.	4
8.	Міжнародна трудова міграція. Сутність і основні види міжнародної міграції робочої сили. Наслідки міжнародної міграції робочої сили. Регулювання міжнародних міграційних процесів.	6
9.	Світова валютна система. Світова валютна система та її елементи. Національні, міжнародні й світові валютні системи. Поняття валюти та її види. Конвертованість валюти. Валютний паритет і валютний курс. Еволюція світової валютної системи. Система золотого стандарту. Бреттон-Вудська і Ямайська системи. Європейська валютна система.	4
10.	Міжнародні розрахунки. Валютні ринки, їх види та структура: форми міжнародних розрахунків. Котирування валют. Основні валютні операції. Операції на ринку євровалют. Валютний ринок України.	2
11.	Платіжний баланс та макроекономічна рівновага. Структура і методологія складання платіжного балансу. Модель Манделла-Флемінга. Стан і напрями оптимізації платіжного балансу України.	4
12.	Міжнародна регіональна інтеграція. Інтеграція як відносини і як процес. Фактори міжнародної економічної інтеграції. Мікро- і макроінтеграція. Горизонтальна й вертикальна мікроінтеграція. Макроінтеграція та економічний регіоналізм. Форми, шляхи й особливості регіональної економічної інтеграції. Проблеми і перспективи глобальної інтеграції. Європейські інтеграційні процеси. Європейський Союз. Інтеграція східноєвропейських країн. Північноамериканська економічна інтеграція.	4

	Чорноморське економічне співробітництво. Потенціал і особливості загальноєвропейської економічної інтеграції. Інтеграційні зусилля арабських країн. Взаємозв'язки країн Африки. Передумови, особливості та шляхи інтеграції. Внутрішньо-економічні фактори інтеграції. Трансформація структури зовнішньоекономічних зв'язків. Формування системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	
13.	Глобалізація економічного розвитку. Глобалізація економіки та глобальне управління. Міжнародні організації та їх систематизація. Міжнародне економічне право.	2
14.	Інтеграція України у світову економіку. Зовнішньоторговельна політика України: напрямки, цілі та інструменти. Міграційна політика України. Варіанти валютної політики. Інтеграційні пріоритети України.	2

Семінари 32 /години/

№№ тем	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
1.	Міжнародна економічна система.	2
2.	Міжнародна економічна діяльність.	2
3.	Світовий ринок товарів і послуг.	2
4.	Світовий фінансовий ринок.	2
5.	Прямі інвестиції та міжнародне виробництво.	2
6.	Міжнародний кредит.	2
7.	Світовий ринок праці.	2
8.	Міжнародна трудова міграція.	4
9.	Світова валютна система.	2
10.	Міжнародні розрахунки.	2
11.	Платіжний баланс та макроекономічна рівновага.	2
12.	Міжнародна регіональна інтеграція.	2

13.	Глобалізація економічного розвитку.	2
14.	Інтеграція України у світову економіку.	4

**Розподіл самостійної роботи студентів з дисципліни
“Міжнародна економіка”**

Денна форма навчання – 100 год.

1. Підготовка до аудиторних занять – 55 год.
2. Підготовка до контрольних заходів – 45 год.

Заочна форма навчання – 74 год.

1. Виконання домашніх індивідуальних завдань та їх захист – 9 год.
2. Самостійне вивчення розділів програми, що не викладаються у лекціях – 115 год.

Рекомендована література

Основна:

1. Антонюк Л. Л. Міжнародна конкурентоспроможність країн: теорія та механізм. Монографія.— К.: КНЕУ, 2004. — 275 с.

2. Авдокушин Е.Ф. Международные экономические отношения: Учеб. пособие. - М.: Международные отношения, 2001. – 293с.
3. Линдерт П. Х. Экономика мирохозяйственных связей. - М: Прогресс, 1992. – 505с.
4. Міжнародна економіка: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 224с.
5. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України. Підручник. – К.: КНЕУ, 2003. - 948 с.
6. Поручник А.И. Міжнародна економіка. Навч.-метод. посібник – К.: КНЕУ, 2005. - 156с.
7. Філіпенко А.С. Економічний розвиток сучасної цивілізації: Навч. посібник. - К., КНЕУ, 2000. – 560с.
8. Економічна теорія: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – К: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 784.

Додаткова:

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – 216с.
2. Міжнародна економіка. Тести, задачі та індивідуальні завдання / За ред. В.М. Тарасевича – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2001.
3. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. / За ред. А.О.Задої. – К.: Знання, 2007. – 332с.
4. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Вправи для студентів: Навчальний посібник / Укл. В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня, С.В. Кузьмінов, О.В. Летуча, Б.В. Литовченко, Г.М. Пилипенко, Ю.І. Пилипенко, Н.В. Рябцева. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008. – 72с.

Програму склав к.е.н., доц.

/О.В. Летуча/

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри політичної економії

Протокол від _____ р.

Завідуючий кафедрою політекономії

д.е.н., проф.
Тарасевич/

/В.М.

Узгоджено

Начальник навчального відділу

/В.В. Туріщев/

Голова навчального-методичної комісії
за напрямом д.е.н., проф.

/К.Ф. Ковальчук/

Завідуючі випускаючими кафедрами:

економічної інформатики
к.е.н., проф.

/М.С. Кузнецов/

обліку і аудиту
к.е.н., доц.

/Г.О. Король/

2. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання індивідуальних робіт з дисципліни
“Міжнародна економіка”

Загальні вимоги до виконання індивідуальної роботи з дисципліни “Міжнародна економіка”

1. Мета і завдання індивідуальної роботи

Індивідуальна робота з міжнародної економіки є невід’ємною складовою частиною усього учбового процесу і являє собою важливу форму самостійної роботи студентів по вивченню дисципліни.

Виконання індивідуальної роботи направлене, з одного боку, на більш глибоке вивчення економічних проблем, з іншого боку, на вироблення у студентів елементарних навичок наукового дослідження, економічного мислення.

Індивідуальна робота відображає рівень теоретичних знань студента, отриманих в ході вивчення даної дисципліни, і здатність застосовувати їх в реальному житті.

Порядок виконання індивідуальної роботи наступний:

1. Вибір теми, складання і затвердження плану.
2. Вивчення наукової літератури, статистичного матеріалу.
3. Написання індивідуальної роботи.
4. Оформлення індивідуальної роботи.
5. Захист.

2. Вибір теми, складання і затвердження плану

Написання індивідуальної роботи починається з вибору теми. Тематика індивідуальних робіт розробляється викладачем, який читає лекційний курс, і надається студентам. Відповідно до двох останніх цифр номеру залікової книжки студента групи відбувається закріплення за ним варіанту індивідуальної роботи. Для студентів, що складають дисципліну «Міжнародна економіка» як академічну різницю призначені теоретичні питання 20-50.

Визначившись з варіантом індивідуальної роботи, студент приступає до підбору і вивчення літератури. Значну допомогу в цьому йому може надати перелік літератури (підручників, навчальних посібників, монографій, наукових статей і т.п.), наданий викладачем у ході читання лекцій, а також тематичний каталог учбово-методичного кабінету кафедри політичної економії НМетАУ (ауд. 201, з 13.00 до 16.30), яким можуть скористатися і студенти Інституту підвищення кваліфікації і перепідготовки керівних кадрів і фахівців металургійного комплексу України.

У процесі вивчення основної і додаткової літератури студент складає план індивідуальної роботи, який складається з вступу, трьох-чотирьох вузлових питань, висновку, списку літератури, що використовується.

План узгоджується з керівником, після чого студент приступає до написання тексту індивідуальної роботи.

3. Написання тексту індивідуальної роботи

Обсяг індивідуальної роботи в рукописному варіанті повинен складати в середньому 15-20 сторінок.

Робота починається з вступу, обсяг якого не повинен перевищувати 1-2 сторінки. У вступі розкривається актуальність вибраної теми, міра її теоретичної розробки, вказуються основні дискусійні питання, формулюється мета написання роботи і дається пояснення загальної логіки викладу матеріалу.

Далі викладається основна частина, в якій розкривається зміст теми.

Виклад кожного розділу доцільно починати з постановки питання, із з'ясування змісту економічних явищ, що аналізуються і реальних процесів. Потім треба перейти до характеристики властивих даним процесам меж і особливостей, показати різноманіття форм вияву і відобразити їх розвиток. Кожне положення роботи не повинно бути просто декларовано. Його потрібно підкріпити аргументованими роз'ясненнями і науково обґрунтованими доказами.

При написанні індивідуальної роботи обов'язково потрібно враховувати специфіку даної дисципліни. У економічний аналіз залучаються не тільки зовнішні форми економічних закономірностей - конкретні інституціональні форми і інструменти, керуючі процесом виробництва, обміну, розподілу і споживання матеріальних благ і послуг. Тому при виборі теми індивідуальної роботи потрібно чітко визначити практичну спрямованість дослідження і при підборі літератури особливу увагу приділити конкретному економіко-статистичному матеріалу. Це можуть бути фінансові і бухгалтерські звіти підприємств, статистичне зведення, бюлетені, матеріали маркетингових і соціологічних досліджень.

У тексті індивідуальної роботи обов'язково повинні використовуватися основні елементи економічного аналізу: графічне або математичне моделювання, зведені таблиці і діаграми.

На закінчення автор повинен чітко сформулювати основні теоретичні висновки і практичні рекомендації, що органічно витікають з кожного питання його роботи. По своєму об'єму висновок не повинен перевищувати 2 сторінки.

Консультуючись з викладачем в процесі написання роботи, студент може отримати відповіді на всі питання, що його цікавлять.

Готову індивідуальну роботу студент повинен здати до учбово-методичного кабінету кафедри політекономії (ауд. 201, з 13.00 до 16.30) не пізніше ніж за 20 календарних днів до іспиту. **Викладач перевіряє роботу в 14 денний строк з дня здачі роботи до кабінету.**

4. Оформлення індивідуальної роботи

Індивідуальна робота може бути виконана як російською, так і українською мовою.

Перша сторінка роботи – титульний аркуш (див. додаток 1). На другій сторінці наводиться план роботи з вказівкою номерів сторінок, які відповідають питанням і підпитанням роботи (див. додаток 2). Текст роботи пишеться на одній стороні стандартного аркуша (формат А4) розбірливо і

акуратно.

Допускається представлення індивідуальної роботи у вигляді комп'ютерного роздруку (Times New Roman, 14; міжсточний інтервал – 1,5; всі поля – 2 см; абзацний відступ 1,25-1,27 см: нумерація сторінок у правому верхньому куті; форматування тексту по ширині). Обов'язковою умовою є наявність полів для зауважень рецензента і нумерація сторінок. Нумери сторінок необхідно розміщувати в правому верхньому куту. На перших трьох сторінках номери не проставляються.

У список літературних джерел, що розташований в кінці індивідуальної роботи, включається література, яка безпосередньо використана при написанні роботи (вона цитувалася, на неї посилалися або вона послужила відправною точкою при формуванні концепції автора).

Список літератури формується в наступному порядку:

- 1) законодавчі акти України в хронологічному порядку їх прийняття;
- 2) монографії, збірники, статті - в алфавітному порядку прізвищ авторів; що не мають на титульному аркуші автора - в алфавітному розташуванню заголовків.

Зразок бібліографічного оформлення літературних джерел наведений в додатку 3.

Всі цитати, що наводяться в роботі, беруться в лапки. При пропуску слів ставлять крапки. При цьому необхідно стежити, щоб таке скорочення не відбилося на значенні цитат. Необхідні пояснення можуть вміщуватися в самому тексті в дужках або у виносках і обов'язково обумовлені, щоб читач бачив, що обмовка належить автору, а не джерелу, що цитується. Звичайно це робиться вказівкою ініціалів автора контрольної роботи в лапки.

Всі цитати і статистичні дані повинні мати посилання на джерела. Допускається два варіанти оформлення посилань:

- посилання наводиться внизу сторінки і відділяється від тексту горизонтальною лінією. У посиланнях на книги вказується прізвище і ініціали автора, повна назва книги, видавництво, рік видання і кількість сторінок (див. додаток 4а). При декількох посиланнях на одне і те ж джерело на одній сторінці (якщо вони йдуть підряд) досить, не повторюючи його назви, писати “Там же, - 3.”. У випадку, коли неодноразово цитується одна і та ж робота, можна не повторювати її кожний раз, а обмежитися прізвищем і ініціалами автора і вказівкою “Указ. соч., - 3.”;
- посилання у вигляді [№, З], де № - номер літературного джерела в списку літератури, що використовується, З - номер сторінки, з якої взята цитата (див. додаток 4 б).

У разі посереднього цитування, перед назвою джерела ставиться “див. там-то”.

Таблиці, що наводяться в тексті, графіки, діаграми, математичні моделі повинні бути правильно оформлені.

Таблиці нумеруються арабськими цифрами в межах розділу (питання). У правому верхньому куту таблиці над заголовком вміщується напис “Таблиця” з вказівкою номера таблиці. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, розділеного крапкою (див. додаток 5 а).

Рисунки (графіки, схеми, різні діаграми) також нумеруються в межах розділу. Нумерації складаються з слів “Рисунок” (графік, діаграма), номер розділу, крапка, номер малюнка в розділі. Найменування малюнка вміщують над ілюстрацією, номер малюнка - під нею (див. додаток 5 б).

При першому посиланні на рисунок (таблицю) вказується його (її) повний номер, при повторному посиланні додають “див.”, наприклад “див. рис. 2.1”. Якщо в роботі одна таблиця (рисунок), її (його) не нумерують і слова “Таблиця” (“Рис.”) не пишуть.

Порушення вимог до оформлення індивідуальної роботи призводить до необхідності її переробки.

5. Захист індивідуальної роботи

Керівник роботи перевіряє індивідуальну роботу та виставляє попередню оцінку. Якщо оцінка позитивна, робота допускається до захисту. На роботі зазначається «До захисту», ставиться дата та підпис викладача.

При підготовці до захисту студенту потрібно уважно ознайомитися з критичними зауваженнями рецензента, додатково вивчити питання, що викликали ці зауваження.

Захист індивідуальної роботи складається з доповіді студента (5 - 7 хвилин) по виконаній роботі та у відповідях на питання, які поставлені в рецензії керівником або виникли в ході захисту. Після цього визначається захищена чи не захищена індивідуальна робота.

Оцінювання індивідуальної роботи здійснюється викладачем, на роботі ставиться надпис «Захищено», дата та підпис викладача. Захищена індивідуальна робота виступає допуском студента до складання іспиту з дисципліни «Міжнародна економіка».

Додаток 1

Зразок оформлення титульної сторінки

Міністерство освіти та науки України
Національна металургійна академія України

Кафедра політичної економії

ІНДИВІУАЛЬНА РОБОТА

з дисципліни “Міжнародна економіка”
на тему: «Теорії міжнародної торгівлі»

Виконав:

студент гр. МС-08-23
Петров А.С.

/ підпис /

Перевірив:

к.е.н, доц.
Сидорчук Е.Н.

/ підпис /

Дніпропетровськ 2013

Додаток 2

Зразки оформлення плану індивідуальної роботи

План роботи

ВСТУП.....	стор. 3
1. Загальна характеристика теорій міжнародної торгівлі...	5
2. Інструменти зовнішньоторговельної з поглядів меркантилістів	10
3. Теорії абсолютних та порівняльних переваг.....	17
4. Теорія Хекшера Оліна та парадокс Леонтєва.	20
5. Новітні теорії міжнародної торгівлі	25
ВИСНОВОК.....	28
ЛІТЕРАТУРА.....	30

Додаток 3

Зразок оформлення списку літератури, що використовується

ЛІТЕРАТУРА

1. Баб'як М.Н., Пешенкова Л.А., Рибчук А.В. Економічна теорія: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 208с.
2. Бутук А.И. Экономическая теория: Учебное пособие. – 2-е изд., перераб. и доп.-К.:Викар, 2003.- 668с.
3. Гальчинський А.С., Єщенко П.С. Економічна теорія: Підручник.-К.: Вища школа, 2007. - 540с.
4. Економічна енциклопедія.(У трьох томах. Т.1, Т. 2, Т.3.) /Редколегія: С.В.Мочерний (відп. ред.) та інші. – К.: Видавничий центр „Академія”, - 2000, 2001, 2002.- 864с., 848с., 952с.
5. Економічна теорія: Політекономія: Підручник /За ред.. В.Д.Базилевича. – 6-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання – Прес, 2007. – 719 с.
6. Экономическая теория (политэкономия): Учебник /Под общ. Ред. заслуженных деятелей науки Российской Федерации, профессоров В.И. Видянина, Г.П. Журавлёвой. – М.: Изд-во Рос. Экон. Акад., 2000. - 592с.

Зразок оформлення посилань

Неокласична школа першорядне значення додає визначенню попиту, виходячи з твердження про те, що “головною вимогою людини є задоволення його потреб, спочатку - життєво необхідних, потім - інших, менш настійних. Отже, на перше місце висувається попит, який є не що інше, як зовнішній вияв більш глибоких потреб людини”.¹⁾

Схильність до споживання - величина відносно постійна, тому “причину порушення рівноваги на товарному ринку потрібно шукати не в процесі виробництва коштів споживання. Це порушення може витікати з диспропорції між пропозицією коштів накопичення і попитом на них”.²⁾

¹⁾Пезенти А. Очерки политической экономии.-Т.2. - М.: Прогресс, 1976.- С. 340.

²⁾ Жамс Е. История экономической мысли XX века. - М.: Изд-во иностранной литературы, 1959. - С. 250.

Зразок оформлення посилань

“Найбільш знаменний момент, що характеризує заощадження і інвестиції, - затверджує П.Самуельсон, - полягає в тому, що в нашому індустріальному суспільстві вони звичайно здійснюються різними особами і по незалежних один від одного причинах” [8, 250-251].

“Багато які економісти вважають, що такий структурний доказ, як міра концентрації або індекс Герфіндаля, недостатній для визначення міри конкурентності ринку. Більш того, вони затверджують, що треба передусім звернути увагу на саму ринкову поведінку фірм” [3, 214].

Зразок оформлення таблиці

Таблиця 1.2

Використання компаніями США різних методів амортизації ¹⁾

Методи	Роки			
	1986	1987	1988	1989
Прямолінійні	562	566	562	564

Прискорені:				
суми чисел	26	25	20	17
Зменшеного залишку	65	57	57	57
Одиниць продукції	59	52	62	65
Інші	69	68	69	74

¹⁾Финансовые и инвестиционные показатели деятельности фирмы. - М.: Финансы и статистика, 1991. - С. 27.

Додаток 5 б

Зразок оформлення графіків

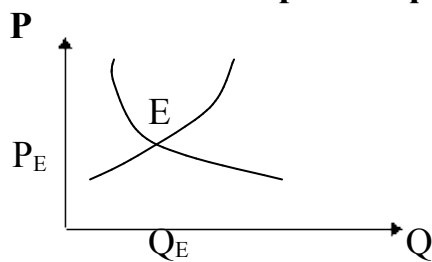

Рис. 2.1. Ціна рівноваги

**3. ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ
з дисципліни “Міжнародна економіка”**

1. Еволюція міжнародної економіки як науки.
2. Об'єкт та предмет дисципліни "Міжнародна економіка".
3. Методи і функції міжнародної економіки як науки та навчальної дисципліни.

4. Еволюція світового ринку та міжнародної економіки. Зміст міжнародної економіки.
5. Структура міжнародної економіки.
6. Склад та загальна характеристика економіки розвинутих країн.
7. Особливості економіки країн, що розвиваються.
8. Особливості розвитку країн з перехідною економікою.
9. Рух міжнародної економіки: форми, напрями, чинники.
10. Сучасний світ і середовище міжнародної економіки.
11. Матеріальні основи руху міжнародної економіки.
12. Соціально-економічні основи руху міжнародної економіки.
13. Класичні теорії міжнародної торгівлі (загальна характеристика).
14. Теорія торговельних переваг Д. Рікардо.
15. Теорія Хекшера-Оліна.
16. Нові (альтернативні) теорії зовнішньої торгівлі
17. Наслідки зовнішньої торгівлі.
18. Базисна теорія митного тарифу.
19. Нетарифні інструменти торговельної політики.
20. Основні цілі, форми, інструменти та особливості торговельної політики в умовах глобальної економічної кризи.
21. Сутність, фактори та форми міжнародної міграції робочої сили.
22. Наслідки міжнародної міграції робочої сили для ринку праці.
23. Наслідки міжнародної міграції робочої сили для державних фінансів. Побічні ефекти міграції.
24. Основні міграційні потоки робочої сили на світовому ринку праці.
25. Сутність та форми міжнародного руху капіталу.
26. Наслідки міжнародного руху капіталу.
27. Світовий ринок капіталу в умовах глобальної економічної кризи. Міжнародні фінансові центри.
28. Міжнародний кредит суть, суб'єкти, функції і види.
29. Проблема зовнішньої заборгованості, шляхи та механізм її вирішення.

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ
з дисципліни “Міжнародна економіка” для III чверті

30. Поняття валюти та її види. Конвертованість валюти.
31. Валютний курс та котирування валюти.
32. Валютні ринки та валютні операції.
33. Поняття і види валютних систем.
34. Еволюція світової валютної системи.
35. Еволюція Європейської валютної системи в умовах глобальної економічної кризи.
36. Міжнародні розрахунки: сутність та форми.
37. Платіжний баланс, його структура та методологія складання
38. Рівні засоби та системи валютного регулювання
39. Страхування валютного ризику.
40. Сутність, передумови та цілі міжнародної економічної інтеграції.
41. Наслідки міжнародної економічної інтеграції.
42. Розвиток міжнародної економічної інтеграції та інтеграційні пріоритети України.
43. Рівні та принципи оцінки міжнародної економічної інтеграції.
44. Сутність і види міжнародного бізнесу.
45. Транснаціональні корпорації в умовах глобальної економічної кризи.
46. Умови та особливості функціонування міжнародного бізнесу в Україні в умовах глобальної економічної кризи.
47. Глобалізація економіки та світова політика.
48. Становлення глобального управління та його інституціональне забезпечення.
49. Міжнародні організації, їх класифікації.
50. Основні цілі, форми, інструменти та особливості торговельної політики в умовах глобальної економічної кризи і основи діяльності.

4. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»

1. Еволюція міжнародної економіки як науки.
2. Об'єкт та предмет дисципліни "Міжнародної економіки".
3. Методи і функції міжнародної економіки як науки та навчальної дисципліни.
4. Структура міжнародної економіки.
5. Сутність, передумови та цілі міжнародної економічної інтеграції.
6. Сучасний світ і середовище міжнародної економіки.
7. Наслідки міжнародного руху капіталу.
8. Еволюція світового ринку та міжнародної економіки. Зміст міжнародної економіки.
9. Проблема зовнішньої заборгованості, шляхи та механізм її вирішення.
10. Загальна характеристика міжнародних економічних відносин. Транснаціональні корпорації.
11. Поняття і види валютних систем.
12. Рух міжнародної економіки: форми, напрями, чинники.
13. Еволюція світової валютної системи.
14. Матеріальні основи руху міжнародної економіки.
15. Поняття валюти та її види. Конвертованість валюти.
16. Соціально-економічні основи руху міжнародної економіки.
17. Валютний курс та котирування валюти.
18. Класичні теорії міжнародної торгівлі (загальна характеристика).
19. Еволюція Європейської валютної системи в умовах глобальної економічної кризи.
20. Теорія торгівельних переваг Д. Рікардо.
21. Валютні ринки та валютні операції.
22. Теорія Хекшера-Оліна.
23. Міжнародні розрахунки: сутність та форми.
24. Нові (альтернативні) теорії зовнішньої торгівлі

25. Платіжний баланс, його структура та методологія складання
26. Зв'язок кривих пропозиції з базовою теорією зовнішньої торгівлі.
27. Рівні засоби та системи валютного регулювання.
28. Умови та особливості функціонування міжнародного бізнесу в Україні в умовах глобальної економічної кризи.
29. Наслідки зовнішньої торгівлі.
30. Рівні та принципи оцінки міжнародної економічної інтеграції.
31. Базисна теорія митного тарифу.
32. Наслідки міжнародної економічної інтеграції.
33. Нетарифні інструменти торговельної політики.
34. Розвиток міжнародної економічної інтеграції та інтеграційні пріоритети України.
35. Основні цілі, форми, інструменти та особливості торговельної політики в умовах глобальної економічної кризи.
36. Сутність і види міжнародного бізнесу.
37. Сутність, фактори та форми міжнародної міграції робочої сили.
38. Страхування валютного ризику.
39. Наслідки міжнародної міграції робочої сили для ринку праці.
40. Глобалізація економіки та світова політика.
41. Наслідки міжнародної міграції робочої сили для державних фінансів. Побічні ефекти міграції.
42. Становлення глобального управління та його інституціональне забезпечення.
43. Основні міграційні потоки робочої сили на світовому ринку праці.
44. Склад та загальна характеристика економіки розвинутих країн.
45. Сутність та форми міжнародного руху капіталу.
46. Особливості економіки країн, що розвиваються.
47. Світовий ринок капіталу в умовах глобальної економічної кризи. Міжнародні фінансові центри.
48. Особливості розвитку країн з перехідною економікою.

49. Міжнародний кредит суть, суб'єкти, функції і види.
50. Нові індустріальні країни склад та особливості розвитку.

5. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»

Тема 1. Міжнародна економічна система

План

1. Поняття середовища МЕВ, його структура і особливості.
2. Економічне середовище формування МЕВ.
3. Політико-правове середовище.
4. Соціально-культурне середовище і його значення в розвитку МЕВ.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 11-22.
2. Косолапов Н. Международные отношения как специфический тип общения // Мировая экономика и международные отношения. — 1999. — №6. – С. 99-108.
3. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. – С. 8-16.
4. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. / За ред. А.О.Задої. – К.: Знання, 2007. – 332с.
5. Хасбулатов Р.И. Мировая экономика. - М.: ИНСАН, 1994. – С. 8-11.

Тема 2. Міжнародна економічна діяльність

План

1. Система міжнародного поділу праці (МПП) та основні тенденції її розвитку у сучасних умовах.
2. Етапи розвитку та фактори поглиблення МПП.
3. Головні організаційно-економічні форми втілення МПП.
4. Проблеми і передумови участі України в МПП.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 11-22.
2. Международные экономические отношения: Учебник для вузов / Под ред. проф. В.Е.Рыбалкина. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004.-С. 20-23.
3. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. -С. 20-41.
4. Новицький В. Є. Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. - К.: КНЕУ, 2003. - С. 621 - 658.
5. Семенов К.А. Международные экономические отношения: Учебник для вузов. -М.: ЮНИТИ- ДАНА, 2003. - С. 16-73, 92-104, 131-148.
6. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / В.С. Будкін, А.С. Гальчінський, А.С. Філіпенко та ін. - К.: Либідь, 2002. - С. 176-231.

Тема 3. Світовий ринок товарів і послуг.

План

1. МТ – визначна форма МЕВ. Основні фактори зростання міжнародного товарообігу.
2. Еволюція теорій міжнародної торгівлі.
3. Види і форми МТ.
4. Сутність і механізми функціонування міжнародного товарного ринку.
5. Зовнішньоторговельна політика держави: напрями та інструменти.
6. Передумови і особливості участі України в МТ.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 42-60.

2. Линдерт П. Экономика мирохозяйственных связей. - М.: Прогресс, 1992.-С. 19-173,258-273.
3. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. -С. 65-84.
4. Міжнародна економіка. Опорний конспект лекцій / За ред. В.М.Тарасевича. - Дніпропетровськ: НМетАУ, 2000. –с.15-21.
5. Семенов К.А. Международные экономические отношения: Учебник для вузов. - М.: ЮНИТИ- ДАНА, 2003. - С. 105-130, 149-216.
6. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / В.С. Будкін, А.С. Гальчінський, А.С. Філіпенко та ін. - К.: Либідь, 2002. - С. 84-99, 408-424.

Тема 4. Світовий фінансовий ринок

План

1. Сутність і форми міжнародного руху капіталу.
2. Світовий фінансовий ринок, його структура і тенденції розвитку.
3. Проблема зовнішньої заборгованості, шляхи і механізм її вирішення.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 90-113, 114-127.
2. Кругман П., Обстфельд М. Международная экономика. Теория и политика: Учебник для вузов/ Пер. с англ. под ред. В.П. Колесова, М.В.Кулакова. - М.: Экономический факультет МГУ, ЮНИТИ, 1997. - С. 334-336,482-522.
3. Линдерт П. Экономика мирохозяйственных связей. - М.: Прогресс, 1992.-С. 274-426.
4. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. -С. 90-110.
5. Рудый К.В. Финансовые, денежные и кредитные системы зарубежных стран: Учеб. пособие / К.В. Рудый. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Новое знание, 2004. – 400с.

Тема 5. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво

План

1. Теорії іноземних інвестицій.
2. Головні форми виробничого співробітництва. Міжнародна спеціалізація виробництва і міжнародне виробниче кооперування.
3. ТНК – головні суб'єкти міжнародної виробничої та інвестиційної діяльності, їх суттєвість і еволюція, сучасна стратегія.
4. Спільне підприємство: передумови і особливості розвитку.
5. Вільні економічні зони.
6. Передумови розвитку міжнародної підприємницької діяльності в Україні.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 11-22.
2. Кругман П., Обстфельд М. Международная экономика. Теория и политика: Учебник для вузов /Пер. с англ. под ред. В.П. Колесова, М.В. Кулакова. - М.: Экономический факультет МГУ, ЮНИТИ, 1997. - С.148- 164.
3. Линдерт П. Экономика мирохозяйственных связей. - М.: Прогресс, 1992.-С. 443-475.
4. Международные экономические отношения: Учебник для вузов/ Под ред. проф. В.Е. Рыбалкина. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004.-С. 199-223.
5. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. -С. 90-110.
6. Семенов К.А. Международные экономические отношения: Учебник для вузов. - М.: ЮНИТИ - ДАНА, 2003. - С, 16-73, 235-251, 325-368.

Тема 6. Міжнародний кредит.

План

1. Міжнародний кредит, його роль у світовій економіці, функції у сфері зовнішньоекономічних зв'язків.
2. Міжнародний рух капіталу і світовий ринок позичкових капіталів.
3. Проблема заборгованості і значення іноземних кредитів для економічного розвитку України.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 114-127.
2. Кругман П., Обстфельд М. Международная экономика. Теория и политика: Учебник для вузов/ Пер. с англ. под ред. В.П. Колесова, М.В. Кулакова. - М.: Экономический факультет МГУ, ЮНИТИ, 1997. - С.148- 164.
3. Международные экономические отношения: Учебник для вузов/ Под ред. проф. В.Е. Рыбалкина. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004. - С. 448 - 456.
4. Міжнародна економіка: Опорний конспект лекцій / За ред. В.М.Тарасевича. -Дніпропетровськ: НМетАУ, 2000. -С.30-33.
5. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / В.С. Будкін, А.С.Гальчинський, А.С. Філіпенко та ін. - К.: Либідь, 2002. - С. 344-382.

Тема 7. Світовий ринок праці.

План

1. Особливості формування світового ринку праці.
2. Розвитку світового ринку праці.
3. Україна у світових міграційних процесах.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 132-144.
2. Линдерт П. Экономика мирохозяйственных связей. - М.: Прогресс, 1992.-С. 427-443.
3. Международные экономические отношения: Учебник для вузов / Под ред. проф. В.Е. Рыбалкина. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004. - С. 226 - 238.
4. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. -С. 115-140.
5. Семенов К.А. Международные экономические отношения: Учебник для вузов. - М.: ЮНИТИ - ДАНА, 2003. - С. 284 - 300.

Тема 8. Міжнародна трудова міграція.

План

1. Поняття міжнародної міграції робочої сили (ММРС), її причини та етапи розвитку.
2. Соціально-економічні наслідки ММРС.
3. Загальні закономірності створення світового ринку робочої сили.
4. Державне і міжнародне регулювання трудової міграції.
5. Проблеми трудової міграції і ринку робочої сил в Україні.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 132-144.
2. Линдерт П. Экономика мирохозяйственных связей. - М.: Прогресс, 1992.-С. 427-443.
3. Международные экономические отношения: Учебник для вузов / Под ред. проф. В.Е. Рыбалкина. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004. - С. 226 - 238.
4. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. – К.:ЦНЛ, 2006. -С. 115-140.
5. Семенов К.А. Международные экономические отношения: Учебник для вузов. - М.: ЮНИТИ - ДАНА, 2003. - С. 284 - 300.

Тема 9. Світова валютна система.

План

1. Національні, міжнародні та світова валютні системи, їх сутність і елементи.
2. Еволюція світової валютної системи.
3. Сутність валютно-фінансових відносин.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 96-114.

2. Економіка зарубіжних країн: Підручник/ А.С. Філіпенко, В.А. Вергун, І.В.Бураківський та ін. - К.: Либідь, 1996.- С.15-17.
3. Кругман П., Обстфельд М. Международная экономика. Теория и политика: Учебник для вузов/ Пер. с англ. под ред. В.П. Колесова, М.В.Кулакова. - М.: Экономический факультет МГУ, ЮНИТИ, 1997. - С. 334-336,482-522.
4. Линдерт П. Экономика мирохозяйственных связей. - М.: Прогресс, 1992.-С. 274-426.
5. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. -С. 141-161.
6. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть /В.С. Будкін, А.С.Гальчінський, А.С. Філіпенко та ін. - К.: Либідь, 2002. -С. 382-407.
7. Рудый К.В. Финансовые, денежные и кредитные системы зарубежных стран: Учеб. пособие / К.В. Рудый. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Новое знание, 2004. – 400с.

Тема 10. Міжнародні розрахунки.

План

1. Валютні ринки, їх види та структура.
2. Основні валютні операції.
3. Валютний ринок України.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 96-114.
2. Кругман П., Обстфельд М. Международная экономика. Теория и политика: Учебник для вузов / Пер. с англ. под ред. В.П. Колесова, М.В.Кулакова. - М.: Экономический факультет МГУ, ЮНИТИ, 1997. - С. 334-336,482-522.
3. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. -С. 141-161.
4. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть /В.С. Будкін, А.С.Гальчінський, А.С. Філіпенко та ін. - К.: Либідь, 2002. -С. 382-407.

Тема 11. Платіжний баланс та макроекономічна рівновага.

План

1. Платіжний баланс: структура та напрямки оптимізації.
2. Механізм міжнародних розрахунків.
3. Модель Манделла-Флемінга.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 96-114.
2. Кругман П., Обстфельд М. Международная экономика. Теория и политика: Учебник для вузов/ Пер. с англ. под ред. В.П. Колесова, М.В.Кулакова. - М.: Экономический факультет МГУ, ЮНИТИ, 1997. - С. 334-336,482-522.
3. Линдерт П. Экономика мирохозяйственных связей. - М.: Прогресс, 1992.-С. 274-426.
4. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006.
5. Рудый К.В. Финансовые, денежные и кредитные системы зарубежных стран: Учеб. пособие / К.В. Рудый. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Новое знание, 2004. – 400с.

Тема 12. Міжнародна регіональна інтеграція.

План

1. Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ) – закономірність розвитку світового господарства та міжнародних економічних відносин. Сутність, цілі і значення МЕІ. Особливості розвитку регіональних інтеграційних об'єднань.
2. Об'єктивні передумови, політичні і економічні цілі, основні етапи розвитку Західноєвропейської економічної інтеграції. Україна і ЄС.
3. Північноамериканська економічна інтеграція.
4. Особливості економічної інтеграції країн Латинської Америки.
5. Проблеми розвитку регіонального економічного співробітництва в Африці та в країнах Азії.
6. Проблеми розвитку економічної інтеграції в східноєвропейських країнах у нових умовах переходу до ринкової економіки, створення нової моделі економічного розвитку.
7. Пріоритети та задачі розвитку інтеграційних зв'язків України.

Література

1. Борко Ю. Европейский союз: углубление и расширение интеграции// Мировая экономика международные отношения. - 1998.- №8.- С. 153-159.
2. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. -С. 141-161.
3. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. / За ред. А.О.Задої. – К.: Знання, 2007. – 332с.
4. Семенов К.А. Международные экономические отношения: Учебник для вузов. - М.: ЮНИТИ - ДАНА, 2003. - С. 427 - 462.
5. Спиридонов И.А. Мировая экономика: Учеб. пособие. - М.: ИНФРА- М, - 1997.- С. 66-82.
6. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / В.С.Будкін, А.С.Гальчінський, А.С. Філіпенко та ін. - К.: Либідь, 2002. - С. 232-343.

Тема 13. Глобалізація економічного розвитку.

План

1. Формування економічної єдності світу. Поглиблення інтернаціоналізації СГ.
2. Глобалізація економічного розвитку і роль МЕВ у формуванні елементів глобальної економіки.
3. Глобальні проблеми СГ і МЕВ. Координація міжнародної економічної політики.

Література

1. Анатомия глобальной экономики: учебное пособие / О.Т. Богомолов. – М.: ИКЦ “Академкнига”, 2004. – С. 11-22, 149-168.
2. Білорус О. Глобалізація і національна стратегія України. Науково-методичне видання, „Броди-просвіта”, 2001. - 300с.
3. Ключко В. Глобализация и ее влияние на страны с переходной экономикой // Экономика Украины. - 2001. - №10. - С. 51-58.
4. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. / За ред. А.О. Задої. – К.: Знання, 2007. – 332с.
5. Яковец Ю. Глобальные тенденции социокультурной динамики и перспективы взаимодействия цивилизаций в ХХІв. // Экономика Украины. -2000. -№3.-С.8-17.

Тема 14. Інтеграція України у світову економіку.

План

1. Необхідність і значення інтеграції України до СГ і МЕВ.
2. Національні економічні інтереси України у сфері МЕВ: регіональні, субрегіональні та локальні.
3. Україна та СОТ: аргументи "за" та "проти".

Література

1. Бендерський Ю. Реалії світогосподарських процесів і місце в них України / Економіка України. - 2000. - №1. - С. 70-75;
2. Білорус О. Імперативні стратегії розвитку України в умовах глобалізації // Економіка України.-2001. -№11. -С. 4-13.
3. Губський Б., Лукьяненко Д., Сиденко В. Интернационализация украинской экономики// Экономика Украины. - №9.- 2000. – С.16-25.
4. Климко Г.Н. Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями // Фін. Україна. - 2000. -№11.- С.39-48.
5. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. В.М.Тарасевича. - К.:ЦНЛ, 2006. -С. 165-186.
6. Опанасюк Г. Програма України - 2010: Інтеграція в ЄС //Вісник УАДА. - 1999. - №4. - С. 208-214.
7. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. / За ред. А.О.Задої. – К.: Знання, 2007. – 332с.

6. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ЗДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»

Тестові завдання

за темами №1 “Міжнародна економічна система”, №2 “Міжнародна економічна діяльність”, №3 “Світовий ринок товарів і послуг”.

1. До цілей розвитку міжнародної економіки належать:
 - 1) оптимізація взаємовідношення національних економік;
 - 2) підтримання стабільного рівня цін;
 - 3) оптимізація поведінки споживача.

2. Яке з нижченаведених визначень характеризує міжнародні економічні відносини:

- 1) стійкі економічні зв'язки на основі спільних намірів, закріплених у довгострокових економічних угодах;
- 2) найпростіші економічні зв'язки, що мають епізодичний характер, регулюються одноразовими угодами;
- 3) переплетіння економік країн, погодження державної політики у взаємних економічних відносинах і у відносинах з третіми країнами;
- 4) тісні економічні зв'язки кооперативного типу на основі спільних, раніше розроблених і погоджених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах і угодах.

3. Яке з нижченаведених визначень характеризує міжнародну економічну взаємодію:

- 1) стійкі економічні зв'язки на основі спільних, раніше розроблених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах;
- 2) найпростіші економічні зв'язки, що мають епізодичний характер, регулюються одноразовими угодами;
- 3) вищий рівень розвитку МЕВ, переплетіння економік країн, погодження державної політики у взаємних економічних відносинах і у відносинах з третіми країнами;
- 4) тісні економічні зв'язки кооперативного типу на основі спільних, раніше розроблених і погоджених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах і угодах.

4. Яке з нижченаведених визначень характеризує міжнародне економічне співробітництво:

1) стійкі економічні зв'язки на основі спільних, раніше розроблених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах;

2) найпростіші економічні зв'язки, що мають епізодичний характер, регулюються одноразовими угодами;

3) вищий рівень розвитку МЕВ, переплетіння економік країн, погодження державної політики у взаємних економічних відносинах і у відносинах з третіми країнами;

4) тісні економічні зв'язки кооперативного типу на основі спільних, раніше розроблених і погоджених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах і угодах.

5. Яке з нижченаведених визначень характеризує міжнародну економічну інтеграцію:

1) стійкі економічні зв'язки на основі спільних, раніше розроблених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах;

2) найпростіші економічні зв'язки, що мають епізодичний характер, регулюються одноразовими угодами;

3) вищий рівень розвитку МЕВ, переплетіння економік країн, погодження державної політики у взаємних економічних відносинах і у відносинах з третіми країнами;

4) тісні економічні зв'язки кооперативного типу на основі спільних, раніше розроблених і погоджених намірів, закріплених у довгострокових економічних договорах і угодах.

6. На якому з означених рівнів розвитку МЕВ його суб'єктами виступають окремі особи, підприємства, фірми:

1) мікроекономічному;

2) макроекономічному;

3) інтернаціональному.

7. На якому з означених рівнів розвитку МЕВ його суб'єктами виступають окремі країни:

1) мікроекономічному;

2) макроекономічному;

3) інтернаціональному.

8. На якому з означених рівнів розвитку МЕВ його суб'єктами виступають окремі міжнародні організації

і міжнародні інтеграційні об'єднання:

1) мікроекономічному;

2) макроекономічному;

3) інтернаціональному.

9. З особливостей МЕВ на сучасному етапі вкажіть ту, що зумовлена розпадом соціалістичної системи:

1) посилення взаємозв'язку між національними та інтернаціональними інтересами;

2) зміна соціально-економічної моделі світу;

3) активний вплив на МЕВ НТР;

4) посилення механізмів регулювання МЕВ.
10. З особливостей МЕВ на сучасному етапі вкажіть ту, що забезпечує управління ними на інтернаціональному рівні:

- 1) посилення взаємозв'язку між національними та інтернаціональними інтересами;
- 2) зміна соціально-економічної моделі світу;
- 3) активний вплив на МЕВ НТР;
- 4) посилення механізмів регулювання МЕВ.

11. З особливостей МЕВ на сучасному етапі вкажіть ту, що зумовлює раціональні зміни в структурі МЕВ:

- 1) посилення взаємозв'язку між національними та інтернаціональними інтересами;
- 2) зміна соціально-економічної моделі світу;
- 3) активний вплив на МЕВ НТР;
- 4) підсилення механізмів регулювання МЕВ.

12. По відношенню до міжнародної економіки системою вищого рівня виступає:

- 1) національна економіка;
- 2) галузь економіки;
- 3) глобальна еколого-економічна й соціополітична система;
- 4) регіональна господарська система.

14. Міжнародна економіка – це:

- 1) діалектична єдність національних господарств та їх регіональних об'єднань, що історично складається в окремих національно-державних кордонах;
- 2) регіональний господарський комплекс;
- 3) первинна ланка суспільного поділу праці;
- 4) галузева господарська система.

14. Основні закономірності розвитку світового господарства на межі 19-20 ст. досліджувалися в роботах:

- 1) А. Сміта, Д. Рікардо, У. Петті;
- 2) Р. Гільфердінга, В. Леніна, Д. Гобсона;
- 3) Д. Кейнса, М. Фрідмена, С. Харрися;
- 4) Г. Мюрдаля, Б. Оліна, А. Вебера;
- 5) Дж. Вайнера, П. Еджуорта, К. Маркса.

15. Об'єктом вивчення міжнародної економіки як науки виступає:

- 1) мегарівень глобальної господарської системи;
- 2) мезорівень глобальної господарської системи;
- 3) мікрорівень глобальної господарської системи;

16. Яка із наступних проблем належить до предмету міжнародної економіки як науки:

- 1) оптимізація діяльності фірми;
- 2) підтримання високого рівня зайнятості в економіці;
- 3) оптимізація зовнішньоторговельних відносин країни.

17. Предмет міжнародної економіки пов'язаний із:

- 1) вибором оптимального варіанту використання обмежених ресурсів мікрорівня міжнародної економіки;
- 2) вибором оптимального варіанту використання обмежених ресурсів мезорівня міжнародної економіки;
- 3) вибором оптимального варіанту використання обмежених ресурсів мегарівня міжнародної економіки;

18. Методологічна функція міжнародної економіки як науки полягає:

- 1) у вивченні економічних процесів та явищ, що відбуваються у світовому господарстві;
- 2) у тому, що вона виступає теоретичним фундаментом комплексу функціональних наук, досліджуванні окремих аспектів функціонування та розвитку світового господарства;
- 3) у виробленні практичних рекомендацій відносно заходів зовнішньоекономічної політики.

19. Практична функція міжнародної економіки як науки полягає у:

- 1) вивченні економічних процесів та явищ, що відбуваються у світовому господарстві;
- 2) тому, що вона виступає теоретичним фундаментом комплексу функціональних наук, досліджуванні окремих аспектів функціонування та розвитку світового господарства;
- 3) виробленні практичних рекомендацій відносно заходів зовнішньоекономічної політики.

20. З особливостей МЕВ на сучасному етапі вкажіть ту, що зумовлює взаємопереплетіння національних і міжнародних економічних відносин:

- 1) посилення взаємозв'язку між національними та інтернаціональними інтересами;
- 2) зміна соціально-економічної моделі світу;
- 3) активний вплив на МЕВ НТР;
- 4) посилення механізмів регулювання МЕВ.

21. МЕВ—не суспільно-виробничі зв'язки між:

- 1) країнами;
- 2) країнами і міжнародними організаціями;
- 3) міжнародними організаціями;
- 4) між усіма суб'єктами міжнародної економіки.

22. Визначити вірне формулювання теореми Хекшера-Оліна:

- 1) у результаті торгівлі збільшуються доходи власників специфічних для експортних галузей факторів, а зменшуються доходи власників факторів, специфічних для галузей, що конкурують з імпортом;
- 2) країни експортують продукти інтенсивного використання надлишкових факторів, а імпортують продукти інтенсивного використання дефіцитних факторів виробництва;
- 3) міжнародна торгівля призводить до вирівнювання абсолютних та відносних цін на гомогенні фактори виробництва в країнах, що торгують.

23. Визначити необхідні умови порівняльних переваг країни:

- 1) здатність виробляти даний товар з меншими альтернативними витратами;
- 2) виробництво більшої кількості даного товару;
- 3) здатність виробляти даний товар з більшими альтернативними витратами.

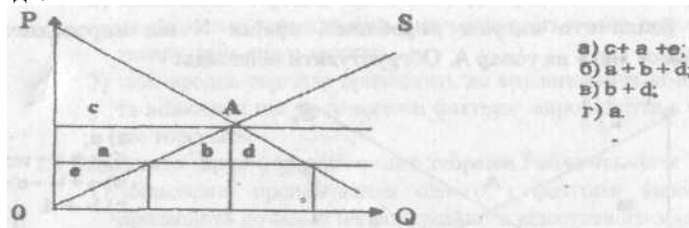
24. Пояснити, що означає абсолютна перевага країни:

- 1) кількісна перевага у виробництві якогось товару або послуги;
- 2) міжнародні переваги в альтернативних витратах виробництва різних товарів;
- 3) здатність країни виробляти товари з меншими витратами у порівнянні з іншими країнами.

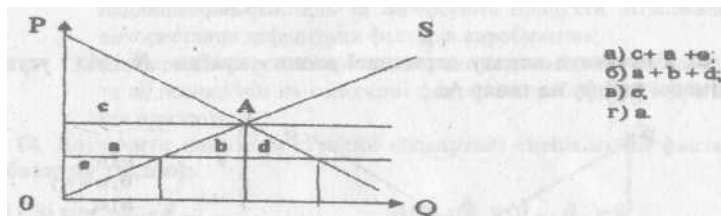
25. Визначити, що є характерним для протекціоністської політики:

- 1) сприяння розвитку національної економіки шляхом обмеження впливу на неї іноземної конкуренції;
- 2) сприяння вільній торгівлі та обмеженню державного втручання у зовнішньоекономічну діяльність;
- 3) сприяння міжнародній міграції трудових ресурсів;
- 4) участь у діяльності міжнародних економічних організацій.

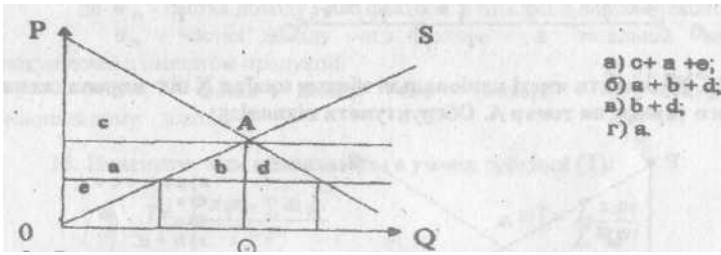
26. Визначити вигоду споживачів країни N від встановлення вільної зовнішньої торгівлі. Обґрунтувати відповідь:

27. Визначити вигоду виробників країни N від встановлення вільної зовнішньої торгівлі, обґрунтувати відповідь:

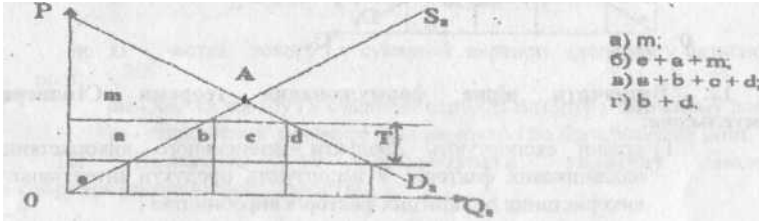

28. Визначити вигоду країни N у цілому від встановлення вільної зовнішньої торгівлі:

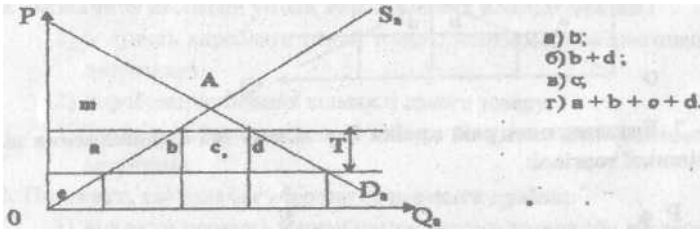
- a) $c+a+e$;
- б) $a+b+d$;
- в) $b+d$;
- г) a .

29. Визначити програш споживачів країни N від впровадження імпортного мита на товар A. Обґрунтувати відповідь:

- a) m ;
- б) $e+a+m$;
- в) $a+b+c+d$;
- г) $b+d$.

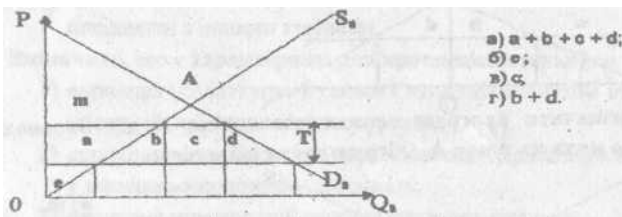
30. Визначити втрату державної казни країни N від усунення митного тарифу на товар A:

- a) b ;
- б) $b+d$;
- в) c ;
- г) $a+b+c+d$.

31. Визначити чисті національні збитки країни N від впровадження митного тарифу на товар A.

Обґрунтувати відповіді:

- a) $a+b+c+d$;
- б) e ;
- в) c ;
- г) $b+d$.

Тестові завдання

за темами № 4 “Світовий фінансовий ринок”, №5 “Прямі інвестиції та міжнародне виробництво”, № 6 “Міжнародний кредит”.

1. Визначте, яка форма міжнародних інвестицій дозволяє інвестору отримати контроль над об'єктом інвестування:

- 1) портфельні інвестиції;
- 2) прямі інвестиції;
- 3) міжнародний кредит;
- 4) гранти та пільгові кредити.

2. Прямі інвестиції – це:

- 1) вкладення коштів у створення власного виробництва або придбання контрольного пакету акцій певної підприємницької структури;
- 2) інвестиції в облігації, акції та інші цінні папери, яких не вистачає для встановлення контролю над підприємством.

3. Прямі зарубіжні інвестиції здійснюються переважно:

- 1) розвинені країни;
- 2) країни, що розвиваються;

3) країни перехідної економіки.

4. На міжнародному ринку грошей можна отримати:

- 1) короткострокові (терміном до 1 -го року) кредити;
- 2) середньострокові (3-5 років) кредити;
- 3) довгострокові кредити.

5. Який із секторів світового ринку позичкових капіталів обслуговує міжнародну торгівлю:

- 1) грошовий;
- 2) банківських кредитів;
- 3) облігаційний.

6. Назвіть провідний фінансовий центр у світі:

- 1) Париж;
- 2) Лондон;
- 3) Нью-Йорк;
- 4) Токіо.

7. Назвіть провідний фінансовий центр в Азії:

- 1) Париж;
- 2) Лондон;
- 3) Нью-Йорк;
- 4) Токіо;
- 5) Гонконг.

8. Назвіть традиційні фінансові центри:

- 1) Лондон, Нью-Йорк, Цюрих, Париж;
- 2) Токіо, Сінгапур, Бахрейн;
- 3) Прага, Берлін, Гамбург, Вашингтон.

9. Назвіть нові фінансові центри:

- 1) Лондон, Нью-Йорк, Цюрих, Париж;
- 2) Токіо, Сінгапур, Бахрейн;
- 3) Прага, Берлін, Гамбург, Вашингтон.

10. Назвіть провідний фінансовий центр в Європі:

- 1) Париж;
- 2) Лондон;
- 3) Нью-Йорк;
- 4) Цюрих.

11. Яка з вказаних змін у структурі міжнародних запозичень відбулася в останні роки?

- 1) зменшилася частка країн з перехідною економікою у міжнародних запозиченнях;
- 2) зменшилася частка промислово розвинутих країн у міжнародних запозиченнях;
- 3) зменшилася частка країн, що розвиваються, у міжнародних запозиченнях.

12. Міжнародна міграція капіталу – це:

- 1) сукупність попиту і пропозиції позичкового капіталу позичальниками і кредиторами різних країн;
- 2) рух грошового капіталу через розподільчий механізм світового ринку позичкових капіталів;
- 3) рух позичкового капіталу в формі надання валютних і товарних ресурсів за умов повернення, строковості й платності;
- 4) позика в грошовій або товарній формі, яка надається кредитором однієї країни позичальнику іншої країни.

13. Міжнародний кредит – це:

- 1) сукупність попиту і пропозиції позичкового капіталу позичальниками і кредиторами різних країн;
- 2) рух грошового капіталу через розподільчий механізм світового ринку позичкових капіталів;
- 3) рух позичкового капіталу в формі надання валютних і товарних ресурсів за умов повернення, строковості й платності;

4) позика в грошовій або товарній формі, яка надається кредитором однієї країни позичальнику іншої країни.

14. Визначити функції міжнародного кредиту:

- 1) перерозподіл фінансових коштів та матеріальних ресурсів між країнами;
- 2) інтенсифікація процесів нагромадження капіталів в міжнародній економіці;
- 3) вирівнювання рівня соціально-економічного розвитку національних економік;
- 4) прискорення процесів реалізації товарів і послуг у національних економіках;
- 5) усе вищеназване;
- 6) 1 + 2 + 4;
- 7) 1 + 3 + 4.

15. Вкажіть класифікацію міжнародних кредитів за формою кредитування:

- 1) короткострокові, середньострокові та довгострокові;
- 2) комерційні, фінансові;

- 3) приватні, урядові;
 - 4) товарні, валютні.
16. Вкажіть класифікацію міжнародних кредитів за строком надання:
- 1) короткострокові, середньострокові та довгострокові;
 - 2) комерційні, фінансові;
 - 3) приватні, урядові;
 - 4) товарні, валютні.
17. Вкажіть класифікацію міжнародних кредитів за суб'єктами кредитування:
- 1) короткострокові, середньострокові та довгострокові;
 - 2) комерційні, фінансові;
 - 3) приватні, урядові;
 - 4) товарні, валютні.
18. Вкажіть класифікацію міжнародних кредитів за призначенням:
- 1) короткострокові, середньострокові та довгострокові;
 - 2) комерційні, фінансові;
 - 3) приватні, урядові;
 - 4) товарні, валютні.
19. Визначте найкрупніші в світі країни-боржники:
- 1) країни Східної Азії;
 - 2) країни перехідної економіки;
 - 3) країни Латинської Америки.
20. Визначте країни-основні донори капіталу в сучасному світі:
- 1) країни Східної Європи;
 - 2) країни "Великої вісімки";
 - 3) країни СНД;
 - 4) країни Східної Азії;
 - 5) країни Латинської Америки.
21. Вкажіть домінуючу в сучасних умовах причину вивозу капіталів:
- 1) максимізація прибутку у довгостроковому періоді;
 - 2) завоювання та утримання стратегічно важливих ринків;
 - 3) скорочення попиту на внутрішньому ринку;
 - 4) відповідь на загрозу конкуренції;
 - 5) використання дешевих трудових та природних ресурсів інших країн.
22. Вкажіть домінуючий компонент сучасної структури міжнародного руху капіталів:
- 1) прямі інвестиції;
 - 2) портфельні інвестиції;
 - 3) міжбанківські кредити та банківські депозити.

Тестові завдання

за темами № 7 “Світовий ринок праці”, №8 “Міжнародна трудова міграція”

1. Міграція робочої сили – це:
 - 1) виїзд працездатного населення із даної країни за її кордони;
 - 2) в'їзд працездатного населення у певну країну з інших країн;
 - 3) повернення емігрантів на батьківщину на постійне проживання;
 - 4) переміщення працездатного населення через кордони певних національних економік зі зміною місця постійного проживання або періодичним поверненням до нього.
2. Еміграція робочої сили – це:
 - 1) виїзд працездатного населення із даної країни за її кордони;
 - 2) в'їзд працездатного населення у певну країну з інших країн;
 - 3) повернення емігрантів на батьківщину на постійне проживання;
 - 4) переміщення працездатного населення через кордони певних національних економік зі зміною місця постійного проживання або періодичним поверненням в країну.
3. Реєміграція робочої сили – це:
 - 1) виїзд працездатного населення із даної країни за її кордони;
 - 2) в'їзд працездатного населення у певну країну з інших країн;
 - 3) повернення емігрантів на батьківщину на постійне проживання;
 - 4) переміщення працездатного населення через кордони певних національних економік зі зміною місця постійного проживання або періодичним поверненням до нього.
4. "Втеча умів" – це:
 - 1) виїзд працездатного населення із даної країни за її кордони;
 - 2) в'їзд працездатного населення у певну країну з інших країн;

- 3) міжнародна міграція висококваліфікованих кадрів;
- 4) повернення емігрантів на батьківщину на постійне місце проживання;
- 5) переміщення працездатного населення через кордони певних національних економік зі зміною місця постійного проживання або періодичним поверненням до нього.

5. Масова міграція робочої сили стала типовим явищем міжнародної економіки, починаючи із:

- 1) першої половини XX-го сторіччя;
- 2) середини XIX-го сторіччя;
- 3) кінця XVIII-го сторіччя;
- 4) другої половини XX-го сторіччя.

6. Вкажіть основні причини міграції населення:

- 1) пошук роботи;
- 2) отримання більш високих доходів;
- 3) втеча від військових дій та політичних репресій;
- 4) усі вищеназвані;
- 5) 1 + 2 .

7. З перерахованих чинників міграції населення виділіть не економічний:

- 1) диференціація вартості робочої сили у межах окремих країн;
- 2) стан національного ринку праці;
- 3) дискримінація за національними та расовими ознаками;
- 4) структурна перебудова економіки.

8. Вкажіть класифікацію міжнародних міграційних потоків робочої сили за територіальною ознакою:

- 1) безповоротна, тимчасова, щоденна, маятникова;
- 2) легальна, нелегальна;
- 3) міжконтинентальна, континентальна;
- 4) міграція висококваліфікованої робочої сили, міграція некваліфікованої робочої сили;
- 5) міграція у межах промислово розвинутих країн; міграція робочої сили між країнами, що розвиваються; міграція висококваліфікованої робочої сили із промислово розвинутих країн у країни, що розвиваються; міграція із країн, що розвиваються, та постсоціалістичних країн у промислово розвинуті.

9. Вкажіть класифікацію міжнародних міграційних потоків робочої сили за терміном:

- 1) тимчасова, щоденна, маятникова;
- 2) легальна, нелегальна;
- 3) міжконтинентальна, континентальна;
- 4) міграція висококваліфікованої робочої сили, міграція некваліфікованої робочої сили;
- 5) міграція у межах промислово розвинутих країн; міграція робочої сили між країнами, що розвиваються; міграція висококваліфікованої робочої сили із промислово розвинутих країн у країни, що розвиваються; міграція із країн, що розвиваються, та постсоціалістичних країн у промислово розвинуті.

10. Вкажіть класифікацію міжнародних міграційних потоків робочої сили за ступенем законності:

- 1) тимчасова, щоденна, маятникова;
- 2) легальна, нелегальна;
- 3) міжконтинентальна, континентальна;
- 4) міграція висококваліфікованої робочої сили, міграція некваліфікованої робочої сили;

11. Вкажіть класифікацію міжнародних міграційних потоків робочої сили за рівнем кваліфікації мігрантів:

- 1) тимчасова, щоденна, маятникова;
- 2) легальна, нелегальна;
- 3) міжконтинентальна, континентальна;

- 4) міграція висококваліфікованої робочої сили, міграція некваліфікованої робочої сили.

Тестові завдання

за темами № 9 “Світова валютна система”, № 10 “Міжнародні розрахунки”

1. Валютна система являє собою:

- 1) розгалужену систему механізмів, функціонування яких має забезпечувати купівлю та продаж національних грошових одиниць та іноземних валют з метою їх використання для обслуговування міжнародних платежів;
- 2) державно-правову форму організації валютних відносин в міжнародній економіці;
- 3) здатність національної валюти вільно обмінюватися на валюти інших країн за встановленим курсом.

2. Яка система була історично першою у процесі еволюції світової валютної системи:

- 1) Ямайська валютна система;
- 2) Система золотого стандарту,
- 3) Бреттон-Вудська валютна система.

3. Яка валютна система діє у світі:

- 1) Ямайська валютна система;
- 2) Бреттон-Вудська валютна система;
- 3) система валютного стандарту.

4. Вкажіть невірне положення. В системі золотого стандарту передбачалось:

- 1) фіксація золотого змісту національних валют;
- 2) заборона вільної приватної купівлі-продажу золота;
- 3) безпосередня конвертованість національної валюти у золото;
- 4) наявність фіксованих валютних курсів.

5. Вкажіть невірне положення. Для Бреттон-Вудської валютної системи характерно:

- 1) використання принципу фіксованих валютних курсів;
- 2) повна демонетизація золота в сфері валютних відносин;
- 3) використання принципу плаваючих валютних курсів;
- 4) перетворення СДР у головний резервний актив і міжнародний засіб розрахунку та платежу.

6. Зростання експорту товарів та послуг країни:

- 1) сприяє зростанню курсу національної валюти;
- 2) сприяє зниженню курсу національної валюти;
- 3) не впливає на курс національної валюти;
- 4) надає невизначений вплив на курс національної валюти.

7. Зростання імпорту товарів та послуг країни:

- 1) сприяє зростанню курсу національної валюти;
- 2) сприяє зниженню курсу національної валюти;
- 3) не впливає на курс національної валюти;
- 4) надає невизначений вплив на курс національної валюти.

8. Визначити види валюти по ролі у розрахункових операціях:

- 1) іноземна валюта;
- 2) конвертована валюта;
- 3) валюта експортера;
- 4) валюта клірингу;
- 5) колективна валюта.

9. Пряме котирування валюти полягає в тому, що:

- 1) валютний курс відображає ціну одиниці національної валюти в іноземній;
- 2) валютний курс відображає ціну одиниці іноземної валюти в національній валюті;
- 3) валютний курс прямо пропорційно залежить від зростання експорту;
- 4) валютний курс прямо пропорційно залежить від зростання імпорту.

10. Визначити види валютних курсів:

- 1) повні;
- 2) номінальні;
- 3) форвардні;
- 4) часткові.

11. Визначити види валютних ринків за змістом операцій:

- 1) ринок операцій спот,
- 2) регіональний ринок;
- 3) ринок депозитних операцій;

4) ринок термінових угод.
12. Термінові операції, що передбачають торгівлю стандартними контрактами, в яких регламентовані сума, метод розрахунку та термін, це:

- 1) опціонні угоди;
 - 2) валютні операції спот;
 - 3) ф'ючерсні валютні операції;
 - 4) форвардні валютні операції.
13. Рахунки "лоро" являють собою:

- 1) рахунки іноземних банків у даному банку;
- 2) рахунки даного банку в іноземних;
- 3) рахунки, відкриті для колективних валют,
- 4) рахунки, відкриті для міжнародних організацій.

14. Рахунки "костре" являють собою:

- 1) рахунки іноземних банків у даному банку;
- 2) рахунки даного банку в іноземних;
- 3) рахунки, відкриті для колективних валют,
- 4) рахунки, відкриті для міжнародних організацій.

15. Золотий зміст 1 французькою франка складає 0.16 г., а угорського форинта - 0.757г. Визначити фактичний курс французького франка до угорського форинта:

- 1) 0.23;
- 2) 4,73;
- 3) 0,92;
- 4) 0.59,

16. Ціна американського автомобіля у Німеччині дорівнює 10000 €. Наскільки зросте виручка

американського експортера після зміни курсу від 2,5 € за \$1 до 2 € за \$1:

- 1) \$4000;
- 2) \$2000;
- 3) \$1000;
- 4) \$500.

17. Пояснити дію селективного протекціонізму:

- 1) спрямований проти окремих країн або товарів;
- 2) захищає певні галузі;
- 3) здійснюється методами внутрішньої економічної політики.

18. Визначити форми митних зборів в залежності від характеру дії:

- 1) сезонні;
- 2) експортні;
- 3) компенсаційні;
- 4) антидемпінгові;
- 5) конвенційні;
- 6) номінальні.

19. Визначити та обґрунтувати основні функції митних зборів:

- 1) фіскальна;
- 2) перерозподільна;
- 3) стимулююча;
- 4) стримуюча;
- 5) протекціоністська;
- 6) балансувальна.

20. Вибрати вірне визначення митного тарифу:

- 1) визначена ставка митного збору, яку необхідно сплатити при вивезенні або ввезенні товару на територію країни;
- 2) ставка, що залежить від обсягу імпорту товару,
- 3) обов'язковий збір, що є умовою експорту або імпорту.

21. Вибрати вірне формулювання парадоксу Леонтьєва:

- 1) теорія співвідношення чинників виробництва не підтверджується на практиці: трудонадлишкові країни експортують капіталоємну продукцію, тоді як капіталонадлишкові - трудоємну;
- 2) імпортний тариф може призвести до падіння, а не збільшення внутрішньої ціни на імпортний товар у випадку падіння його відносної ціни на світовому ринку в результаті введення тарифу.

22. Визначити зворотній демпінг. Обґрунтувати відповідь:

- 1) завищення цін на експорт у порівнянні з цінами продажу тих же товарів на внутрішньому ринку;
- 2) постійний експорт товарів за цінами, нижчими ніж справедливі;
- 3) зниження експортних цін з метою усунення з ринку конкурентів та встановлення монопольних цін.

Тестові завдання

за темами № 12 “Міжнародна регіональна інтеграція”, № 13 “Глобалізація економічного розвитку”, № 14 “Інтеграція України у світову економіку”

1. Визначити наслідки міжнародної економічної інтеграції:

- 1) відсутність жорсткого регулюючого апарату;
- 2) необхідність утворення законодавчих і політичних обмежень у світовому масштабі;
- 3) відсутність єдиного глобального ринку.

2. Міжнародна економічна інтеграція як процес пояснюється:

- 1) поглибленням процесів інтернаціоналізації виробництва;
- 2) міжнародним усупільненням виробництва;
- 3) історичною еволюцією економічних систем;
- 4) об'єднанням внутрішніх економічних систем різних країн.

3. Визначити економічну ціль міжнародної економічної інтеграції:

- 1) насичення ринку товарами;
- 2) можливість регулювання соціально-економічних процесів на регіональному рівні;
- 3) досягнення більш високої ефективності виробництва;
- 4) забезпечення політичної консолідації та міжнародної військової безпеки.

4. Макроінтеграція – це:

1) внутрішньо-фірмові об'єднання горизонтального або вертикального виду на основі потреб суб'єктів господарської діяльності і окремих регіонів, що є зонами підвищеної зовнішньоекономічної активності;

- 2) об'єднання фірм за галузями виробництва;
- 3) об'єднання фірм за галузями виробництва з врахуванням їх потреб.

5. Об'єктами міжнародної економічної інтеграції є:

- 1) товари та послуги;
- 2) матеріально-грошові і трудові ресурси;
- 3) галузі економіки;
- 4) вірної відповіді немає.

6. Суб'єктами міжнародної економічної інтеграції є:

1) економічно відособлені сторони, що здійснюють міжнародне виробниче та науково-технічне співробітництво, обмін товарами та послугами;

- 2) окремі підприємства, що залежать одне від одного у процесі виробництва;
- 3) вірної відповіді немає.

7. Зоною вільної торгівлі є:

- 1) зона, в межах якої підтримується вільна від митних обмежень міжнародна торгівля;
- 2) зона, в межах якої різні країни торгують єдиним товаром за певними цінами;
- 3) зона спільного ринку.

8. Визначити загальні характеристики митного союзу:

- 1) наявність угод двох або більше держав про скасування митних зборів у торгівлі;
- 2) форма торгового протекціонізму;
- 3) наявність угод про лібералізацію міжнародної міграції робочої сили.

9. Пояснити, який параметр є пріоритетним у розвитку міжнародної інтеграції у XXI ст.:

- 1) об'єднаний інформаційний простір;
- 2) загальна економічна система;
- 3) загальна структура виробництва.

10. З перерахованих форм інтеграційних об'єднань назвіть ту, в якій здійснюється вільний рух товару, капіталу, робочої сили і послуг:

- 1) митний союз;
- 2) спільний ринок;
- 3) зона вільної торгівлі;
- 4) економічний союз;
- 5) політичний союз.

11. З перерахованих форм інтеграційних об'єднань назвіть ту, в якій проводиться єдина економічна політика і регулюються соціально-економічні процеси:

- 1) митний союз;
- 2) спільний ринок;
- 3) зона вільної торгівлі;
- 4) економічний союз;
- 5) політичний союз.

12. Передумовами інтеграції України у світогосподарську систему є:

- 1) визначення пріоритетів розвитку національного виробництва;
- 2) реалізація зовнішньоекономічної стратегії на засаді збереження існуючих факторів виробництва і отримання дефіцитних факторів виробництва;
- 3) реалізація національних конкурентних переваг;
- 4) відсутність власних валютних резервів;
- 5) вірної відповіді немає.

13. Визначити характерні ознаки інтеграції України у світогосподарську систему;

- 1) введення національної валюти;
- 2) утворення міжбанківської валютної біржі;
- 3) захист внутрішнього ринку від іноземної конкуренції;
- 4) встановлення валютного курсу;
- 5) лібералізація торгівлі;
- 6) ліквідація валютних резервів.

14. Пояснити, які інтеграційні параметри були характерними для України у складі СРСР:

- 1) зовнішня конвертованість національної валюти;
- 2) фіксований валютний курс;
- 3) гнучкий валютний курс;
- 4) відсутність іноземних інвестицій;
- 5) обмеженість зовнішньої торгівлі.

15. Наслідками утворення інтеграційних об'єднань за участю України є:

- 1) підключення економіки України до загальноєвропейських інтеграційних процесів;
- 2) інтеграція України до європейського ринку;
- 3) утворення загальноєвропейської системи управління інтеграційними процесами.

16. Із факторів, які перешкоджають входженню України до міжнародної економіки, назвіть внутрішні:

1) суперечності регіонального характеру, складності діалогу з міжнародними фінансовими організаціями;

2) не визначені напрями і механізм структурної перебудови народного господарства, не вирішені питання безпеки у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

17. З факторів, які перешкоджають входженню України до міжнародної економіки, назвіть зовнішні:

1) суперечності регіонального характеру, складності діалогу з міжнародними фінансовими організаціями;

2) не визначені напрями і механізм структурної перебудови народного господарства, не вирішені питання безпеки у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

18. Назвіть детермінанти у механізмі реалізації конкурентних переваг України у світовому просторі:

- 1) стабілізація і нарощування виробництва;
- 2) залучення іноземного капіталу;
- 3) створення високих технологій;
- 4) насичення і підвищення якості товарів на внутрішньому ринку, створення конкурентного середовища.

19. Назвіть фактори розвитку міжнародних економічних відносин України:

1) виникнення нових держав, поява нових регіональних економічних центрів, перехід від конфронтації до співробітництва;

2) геополітичне положення, багаті ресурси, значний економічний і науково-технічний потенціал.

20. Виникнення нових держав, поява нових регіональних економічних центрів, перехід від конфронтації до співробітництва – це:

- 1) умови розвитку міжнародних економічних відносин України;
- 2) фактори розвитку міжнародних економічних відносин України.

21. Геополітичне положення, багаті ресурси, значний економічний і науково-технічний потенціал – це:

- 1) умови розвитку міжнародних економічних відносин України;
- 2) фактори розвитку міжнародних економічних відносин України.

22. Вкажіть детермінанти реалізації національних економічних інтересів України:
- 1) розвиток двосторонніх міждержавних відносин;
 - 2) розширення участі в Європейському Союзі;
 - 3) співробітництво в межах СНД;
 - 4) членство в ООН та інших міжнародних організаціях.